جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی فضای مجازی
مرکز ملی فضای مجازی

دبیر شورای عالی و رئیس مرکز ملی

شماره: ۹۹/۱۰۵۷۸۰
تاریخ: ۱۳۹۹/۰۹/۲۶
پیوست: دارد

بسم الله الرحمن الرحیم

کلیه ی وزارتخانه ها، موسسات و شرکت های دولتی، موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی
کلیه ی دستگاه هایی که شمول قانون بر آن ها مستلزم ذکر نام و یا تصریح نام است یا قانون خاص دارند
ستاد کل نیروهای مسلح
سازمان نظام صنفی رایانه ای کشور

با سلام و احترام

پیرو نامه شماره ۹۸/۱۰۳۵۱۵ مورخ ۹۸/۰۷/۱۵ با موضوع ابلاغ مصوبه پنجاه‌ونهمین جلسه شورای عالی فضای مجازی مورخ ۹۸/۰۶/۰۹ در خصوص نظام «**هویت معتبر در فضای مجازی کشور**»، نگاشت نهادی «**تأمین‌کنندگان شناسه هویت معتبر**» در جلسه مورخ ۹۹/۰۵/۲۰ کمیسیون عالی امنیت فضای مجازی کشور مورد بررسی و تصویب قرار گرفت. لذا با توجه به هماهنگی به عمل آمده با رییس محترم جمهور و رییس شورای عالی فضای مجازی، به پیوست مصوبات کمیسیون یاد شده مبنی بر تأمین شناسه معتبر برای اشخاص حقیقی و حقوقی در لایه کاربرد، ابلاغ می‌شود. با توجه به شرایط ناشی از شیوع ویروس کرونا و نیازمندی‌های آحاد جامعه به گسترش خدمات الکترونیکی و ارائه خدمات نوین توسط سازمان‌ها و کسب‌وکارها، لازم است دستگاه‌های تأمین‌کننده شناسه، در ارائه و گسترش خدمات هویت معتبر، تسریع نمایند.

سید ابوالحسن فیروزآبادی

رونوشت:

دفتر مقام معظم رهبری(مدظله‌العالی)، دفتر رئیس‌جمهور، دفتر رئیس مجلس شورای اسلامی، دفتر رئیس قوه قضائیه، اعضای محترم شورای عالی فضای مجازی، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، دبیرخانه شورای نگهبان، دبیرخانه شورای‌عالی امنیت ملی، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، دفتر هیئت دولت، روزنامه رسمی کشور.

نگاشت نهادی «تأمین‌کنندگان شناسه هویت معتبر»

مصوبه کمیسیون عالی امنیت فضای مجازی کشور مورخ ۹۹/۰۵/۲۰

۱- سازمان ثبت احوال کشور به عنوان متولی و تأمین کننده اصلی شناسه معتبر برای اتباع داخلی و خانواده‌های ایرانی در لایه کاربرد تعیین می‌شود؛

۲- وزارت کشور به عنوان متولی و تأمین کننده اصلی شناسه معتبر برای مهاجرین و اتباع خارجی در لایه کاربرد تعیین می‌شود؛

۳- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به عنوان متولی و تأمین کننده اصلی شناسه معتبر برای اشخاص حقوقی در لایه کاربرد تعیین می‌شود؛

۴- در دوره گذار سه ساله قوه قضاییه، وزارت صنعت، معدن و تجارت و بانک مرکزی ج.ا.ا. به عنوان دستگاه همکار، خدمت تأمین شناسه معتبر برای اشخاص حقیقی و حقوقی در لایه کاربرد را ارائه می‌نمایند؛

۵- در کلیه خدمات کاربردی با سطح اطمینان ۱، ۲ و ۳ تأمین شناسه توسط هر یک از تأمین‌کنندگان اصلی و یا همکار فوق دارای اعتبار مشترک (کارکرد مشابه) خواهند بود.

جمهوری اسلامی ایران

شورای عالی فضای مجازی

دبیر

شماره: ۹۸/۱۰۳۵۱۵

تاریخ: ۱۳۹۸/۰۷/۱۵

پیوست: دارد

بسم الله الرحمن الرحیم

کلیه وزارتخانه‌ها، موسسات و شرکت‌های دولتی و موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی

کلیه دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر نام و یا تصریح نام است یا قانون خاص دارند

ستاد کل نیروهای مسلح

سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور

در اجرای ماده ۱۱ آیین‌نامه داخلی شورای عالی فضای مجازی، به پیوست مصوبه جلسه پنجاه‌ونهم مورخ ۹۸/۰۶/۰۹ شورای عالی با موضوع "**نظام هویت معتبر در فضای مجازی کشور**" که طی نامه شماره ۹۸/۱۰۳۳۵۷ مورخ ۹۸/۰۷/۰۸ به استحضار مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) رسیده است، برای اجرا ابلاغ می‌شود.

سید ابوالحسن فیروزآبادی

رونوشت:

دفتر مقام معظم رهبری(مدظله‌العالی)، دفتر رئیس‌جمهور، دفتر رئیس مجلس شورای اسلامی، دفتر رئیس قوه قضائیه، اعضای محترم شورای عالی فضای مجازی، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، دبیرخانه شورای نگهبان، دبیرخانه شورای‌عالی امنیت ملی، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، دفتر هیئت دولت، روزنامه رسمی کشور.

جمهوری اسلامی ایران

شورایعالی فضای مجازی

بسم الله الرحمن الرحیم

نظام هویت معتبر در فضای مجازی کشور

مقدمه

برای هر نوع تعامل فنی، اقتصادی (پولی و مالی)، فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اداری میان اشخاص، گروه‌ها، اشیاء، خدمات، محتواها و مکان‌ها به هویت معتبر نیاز بوده و شکل‌گیری نظام قابل اطمینان برای هویت در فضای مجازی کشور ضروری است. در این نظام برای حصول اطمینان، بسته به نوع تعامل، دو دسته اطلاعات هویت ذاتی و اکتسابی موجودیت‌ها لازم بوده و برای تامین و تایید آن‌ها، نقش‌آفرینی دو نهاد معتبر نیاز است؛ «تامین‌کنندگان شناسه (مشابه ثبت احوال) که مسئولیت تامین اطلاعات پایه هویتی موجودیت‌ها را در قالب شناسه‌های دایم یا موقت و واقعی یا مستعار بر عهده دارند» و «تامین‌کنندگان صفت‌ها که مسئولیت اعتباربخشی به اطلاعات غیرپایه هویتی از قبیل مدرک تحصیلی و میزان اعتبار مالی را برعهده دارند و صفات ادعایی را تایید یا رد می‌کنند».

هدف از ایجاد این نظام، استقرار زیست‌بوم تامین‌کننده زیرساخت تعاملات آزادانه، سالم، پویا، مسئولانه و سودمند با رعایت حقوق فردی و جمعی در روابط اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فناورانه بین انواع موجودیت‌ها در فضای مجازی است که زمینه لازم را برای توسعه کسب‌وکارهای دیجیتال، سامانه‌های فنی، رسانه‌های تعاملی و خدمات اداری ایجاد می‌کند و در آن، تامین‌کنندگان شناسه‌ها و صفت‌ها با ارایه مجموع دو نوع اطلاع هویتی پایه و صفت‌ها، شناخت قابل اطمینان را برای طرفین تعامل فراهم می‌سازند.

ماده ۱ - تعاریف

۱-۱- **موجودیت:** هر شخص، گروه، شیء، خدمت، محتوا و مکان که به صورت مستقل قابل شناسایی باشد؛

۱-۲- **شناسه**[1]: کدی که برای ارجاع به اطلاعات هویتی پایه یک موجودیت واحد استفاده می‌شود؛

۱-۳- **صفت**[2]: مشخصه یا کیفیت انتسابی یا اکتسابی موجودیت که در طول زمان تغییر می‌کند؛

۱-۴- **اطلاعات پایه هویتی:** اطلاعات شناسنامه‌ای موجودیت‌ها شامل نسبت‌های پایه بین آن‌ها که به‌ندرت دچار تغیر می‌شوند؛

۱-۵- **هویت دیجیتالی:** مجموعه‌ای از اطلاعات پایه هویتی و صفت‌ها که معرف یک موجودیت واحد است؛

---

[1] Identity

[2] Attribute

۱-۶- **تامین‌کننده شناسه**[3]: نهادی که برای انواع تعاملات، اطلاعات پایه هویتی قابل استنادی از موجودیت‌ها را گواهی می‌کند و مسئولیت ثبت و راستی‌آزمایی هویت واقعی موجودیت‌ها، تخصیص شناسه و صدور گواهی‌نامه هویت برای آن‌ها و در برخی تراکنش‌ها، احراز هویت آن‌ها را برعهده دارد؛

۱-۷- **تامین‌کننده صفت‌ها**[4]: موجودیتی که در تعاملات، اعتبار صفت‌های موجودیت‌ها را گواهی می‌کند؛

۱-۸- **چارچوب مبادله قابل اعتماد**[5]: سازوکار ارتباط امن و قابل اعتماد بین موجودیت‌ها و تامین‌کنندگان شناسه و صفت‌ها در زیست‌بوم است؛

۱-۹- **لایه کاربرد:** لایه‌ای که در آن خدماتی فراتر از خدمات ارتباطی ثابت و سیار و خدمات میزبانی ارایه می‌شود.

ماده ۲ - الزامات زیست‌بوم هویت معتبر در فضای مجازی

۲-۱- تامین مقیاس مورد نیاز برای انواع کاربردها با قابلیت گسترش در کاربردهای آتی؛

۲-۲- تامین سطوح اعتبار و اعتماد در تامین اطلاعات هویت دیجیتالی به تناسب نوع تعامل؛

۲-۳- صیانت از حریم خصوصی اشخاص و حقوق عمومی جامعه؛

۲-۴- تناسب میان میزان اطلاعات ارایه شده از هر موجودیت با نوع تعامل با رعایت اختیار یا آگاهی موجودیت‌ها؛

۲-۵- تامین ادله دیجیتال در ثبت و اعطای شناسه‌ها و گواهی‌ها و اعتباربخشی صفت‌ها؛

۲-۶- رعایت امنیت اطلاعات هویت دیجیتالی و تناسب آن با نوع تعامل از طریق ایجاد چارچوب مبادله قابل اعتماد و اعطای گواهی موثق[6]؛

۲-۷- مرتبط‌بودن اطلاعات هویتی پایه فضای مجازی با فضای فیزیکی؛

۲-۸- اتکاپذیری، تاب‌آوری، ماندگاری، کاربری آسان، ساده‌بودن ساختار و تعامل‌پذیری میان اجزاء زیست‌بوم؛

۲-۹- تضمین صحت، تمامیت، اعتبار، انکارناپذیری و استنادپذیری هویت موجودیت‌های فضای مجازی به تناسب نوع تعامل؛

۲-۱۰- افزایش شفافیت و کاهش گمنامی در فضای مجازی؛

۲-۱۱- ارتقاء و استمرار فرآیندهای احراز هویت در فضای مجازی.

---

[3] IDP: Identity Provider

[4] AP: Attributes Provider

[5] Trusted Framework

[6] Credential

ماده ۳ - خطوط اجرایی

۳-۱- هر تعاملی در فضای مجازی کشور باید با شناسه معتبر آغاز شود؛

۳-۲- همه عوامل ذی‌نقش در یک تعامل مسئول عملکرد خود هستند؛

۳-۳- موجودیت‌ها در شبکه ملی اطلاعات و هر شبکه دیگری که درون یا مرتبط با آن قرار می‌گیرند، باید هویت احراز شده داشته باشند؛

۳-۴- چنانچه موجودیتی امکان تغییر شناسه را فراهم کند، باید امکان نگاشت شناسه قبل و بعد از تغییر را برای تامین‌کننده شناسه مرتبط فراهم کند؛

۳-۵- کلیه ارایه‌دهندگان خدمات فنی، اقتصادی (پولی و مالی)، فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اداری در کشور باید در چارچوب و منطبق بر نظام هویت معتبر در فضای مجازی کشور فعالیت و از پذیرش و گذردهی تعامل‌های فاقد هویت معتبر اجتناب کنند؛

۳-۶- امکان نگاشت بین شناسه‌های متنوع هر یک از عوامل دخیل در یک تعامل در لایه‌های مختلف ارتباطی، خدماتی، کاربری و محتوایی باید برای تامین‌کننده شناسه مرتبط فراهم و هر تعامل در فضای مجازی کشور، بی‌واسطه یا باواسطه، به شخصی منحصر به‌فرد منتهی شود؛

۳-۷- هر گونه اقدام یا مشارکت در اختفاء یا جعل هویت از جمله عرضه ابزار و خدمات مرتبط ممنوع است؛

۳-۸- مسئولیت جبران خسارت ناشی از نقض الزامات و خطوط اجرایی موضوع مواد ۲ و ۳ این نظام، در چارچوب قوانین جاری کشور برعهده تأمین‌کننده شناسه و یا ارایه‌دهنده خدمت نقض‌کننده آن‌ها است؛

۳-۹- مرکز ملی فضای مجازی با همکاری قوای مجریه و قضاییه، ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه، پیش‌نویس مقررات و لوایح قانونی لازم برای استقرار نظام هویت معتبر در فضای مجازی کشور را تهیه کند؛

۳-۱۰-مرکز ملی فضای مجازی گزارشی از اجرای این مصوبه را هر شش ماه یک بار به شورای عالی فضای مجازی ارایه کند.

ماده ۴- نگاشت نهادی

۴-۱- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تامین‌کننده شناسه در لایه ارتباطی کشور بوده و مسئولیت تنظیم مقررات و اتخاذ تمهیدات لازم برای اجرای موارد ذیل را بر عهده دارد:

۴-۱-۱- احراز هویت متقاضیان و مشترکین داخلی و خارجی خدمات ارتباطی ثابت و سیار و خدمات میزبانی؛

۴-۱-۲- احراز هویت برخطِ موجودیت‌های بهره‌بردار خدمات عمومی ارتباطی ثابت و سیار و خدمات میزبانی؛

۴-۱-۳- ساماندهی و مدیریت نشانی‌های پروتکل اینترنت[7] و نام‌های دامنه در سطح ملی.

---

[7] IP Address

۴-۲- مرکز ملی فضای مجازی به منظور ایجاد زیست‌بوم هویت فضای مجازی کشور در خصوص موارد زیر اقدام کند:

۴-۲-۱- احصای فهرست تامین‌کنندگان شناسه "لایه کاربرد"، برای ثبت، اعطای شناسه و گواهی به کلیه موجودیت‌های آن لایه با استفاده از ظرفیت موجود دستگاه‌های اجرایی و ارایه نگاشت نهادی پیشنهادی به شورای عالی فضای مجازی؛

۴-۲-۲- تنظیم و ابلاغ طرح تحول و برنامه ملی هویت فضای مجازی؛

۴-۲-۳- تنظیم و ابلاغ ضوابط و مقررات عمومی زیست‌بوم هویت فضای مجازی؛

۴-۲-۴- نظارت بر حسن اجرای تعهدات تامین‌کنندگان شناسه و تامین‌کنندگان ملی صفت‌ها.

۴-۳- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به منظور استقرار زیست‌بوم هویت فضای مجازی کشور و در چارچوب ضوابط و مقررات عمومی ابلاغی موضوع بند ٤-۲-۳، نسبت به تعیین حوزه مشخص و متمرکز برای «هماهنگی و برنامه‌ریزی ملی هویت فضای مجازی» با وظایف و اختیارات زیر اقدام کند:

۴-۳-۱- تدوین پیش‌نویس طرح تحول و برنامه ملی هویت فضای مجازی ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه و ارایه به مرکز ملی فضای مجازی برای تنظیم و ابلاغ؛ در این طرح باید تامین‌کنندگان ملی صفت‌ها در حوزه‌های مختلف و نگاشت نهادی آن‌ها و نیز خدمات کاربردی مبتنی بر احراز هویت خدمات ارتباطی تعیین و مشخص شوند؛

۴-۳-۲- استقرار چارچوب تعامل‌پذیری بین تامین‌کنندگان شناسه، صفت‌ها و دیگر موجودیت‌ها؛ برای دوره گذار سه ساله، از طریق درگاه واحد بین تامین‌کنندگان شناسه و تامین‌کنندگان صفت‌ها، خدمات ارایه می‌شود؛

۴-۳-۳- ارایه گزارش فصلی از اقدامات و پیشرفت کار به مرکز ملی فضای مجازی.

٤-٤- تامین‌کنندگان شناسه و تامین‌کنندگان ملی صفت‌ها باید ظرف مدت، سه ماه از تاریخ ابلاغ طرح تحول و برنامه ملی هویت فضای مجازی موضوع بند ٤-۲-۲، برنامه خود را تدوین و برای تصویب به مرکز ملی فضای مجازی ارایه کنند.